

Хроніка

ЗМУШЕНІ ВОЮВАТИ

«Ми чи не щодень пам'ятаємо про цих людей, які поклали своє життя на оltар служіння своїй Вітчизні. Ми знаємо, що поряд з нами працюють і навчають нас ті люди, які пройшли горнило афганської війни. Це наш загальний обов'язок — знати цих людей та шанувати їх», — такими словами старшого викладача кафедри журналістики Г.О. Кудряшова почалася презентація медіа-проекту «Змушені воювати» у стінах Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Символічно цей проект презентувався 6 грудня 2011 року у День Збройних Сил України. Велика актовка зала університету була вщент заповнена глядачами — студентами полтавських Вишів, військовослужбовцями строкової служби, ветеранами Великої Вітчизняної війни та учасниками бойових дій на території інших держав. Серед глядачів ректор ПНПУ імені В.Г. Короленка професор М.І. Степаненко, лідер громадського об'єднання «Наш Дім-Полтава» О.М. Залужний, голова спілки ветеранів Афганістану Полтавської області В.О. Корчуков.

Лунає вступне слово Г.О. Кудряшова, який запрошує на сцену автора сценарію та режисера фільму «Змушені воювати» заступника начальника «ЮЦ» ПНПУ імені В.Г. Короленка, учасника бойових дій в Афганістані, лауреата премії Панаса Мирного у номінації журналістика та публіцистика О.П. Горшечнікова.

Він поздоровив присутніх з 20-ю річницею Збройних Сил України, а у першу чергу військових строкової служби, присутніх у залі та наголосив, що на презентації буде багато сюрпризів.

О.П. Горшечников запросив студентку психолого-педагогічного факультету, переможницю різноманітних конкурсів Л. Супрунову, яка подарувала своє музичне привітання. Далі почався перегляд фільму тривалістю 50 хвилин, поділеного на дві частини. Перша частина — «Ми — інтернаціоналісти» переносить глядачів у ХХ століття, наповнене жахливими подіями Першої та Другої світових війн, трагічні наслідки яких не стали наукою для людства. Закінчення Другої світової війни ознаменувалося зіткненням двох супер-держав США та СРСР. Почалася «холодна війна», яка вийшла на території інших держав у формі збройних локальних конфліктів. Влада Радянського Союзу проводила свою політику під гаслом «Ми — інтернаціоналісти». Ешелонами йшла будівельна техніка, продовольчі товари. До своїх «братів», з дружніми намірами допомоги у будівництві соціалізму їхали будівельники, вчителі, інженери. Але туди ж здійснювалася поставка зброї, воєнної техніки для захисту соціалізму. Для навчання урядових військ цих країн та обслуговування зброї їхали і радянські військовослужбовці. Атмосфера у цих «екзотичних» країнах була дуже нестабільна й іноді переростала у збройні конфлікти між різними угрупованнями. Захищаючись, радянські спеціалісти та військовослужбовці змушені були використовувати зброю.

У першій частині фільму показаний перелік цих країн та роки, які офіційно признані указом президента України 2004 року як участь у бойових діях українських громадян на території інших держав. 82 військовослужбовця не повернулося з Афганістану на Полтавщину. Уперше на екрані глядачі почули їх імена та побачили, що їм було не більше двадцяти років, які «не щадя своєї життя» виконали присягу. Текст присяги, які приймали вісімнадцятирічні юнаки, й зараз шокує сучасну молодь. Друга частина фільму «Слідами новітньої історії» відбувається у наш час. На жаль, радянська влада поступово лозунг «Ми — інтернаціоналісти» перетворила на лозунг «Ми вас туди не посилали», намагаючись замовчувати участь радянських громадян у бойових діях на території інших держав. Тому і в історії цих подій й досі багато «білих плям» та різних міфів. З екрану ветерани війни в Афганістані, полтавці відповідають на запитання студента ПНПУ імені В.Г. Короленка К. Донченка: «Хто мені розкаже правду про ту війну?» Самотужки, будучи студентом історичного факультету, він намагався розібратися в історії цієї десятилітньої війни. Зіткнувшись з браком матеріалу, звернувся до ветеранів й вони не відмовили йому. Лунають розповіді ветеранів правдиві, динамічно-вибудовані за періодами, поступово розкриваючи будні афганської війни.

Дуже несподівано та незвично звучать інтерв'ю завідувачої кафедри англійської філології Н. І. Криницької, яка у 2010 році відвідала США та представника Корпусу Миру США в Україні Лі Балларда про відношення американців до тих подій.

Завершується фільм піснею відомого полтавського барда В.У. Раковського «Реквієм». Але із закінченням фільму не закінчується захід. Ведучий запрошує на сцену всіх учасників проекту. Серед запрошених батько Героя Радянського Союзу, випускника 25 школи міста Полтави В.Ф. Гончаренка, який брав участь у

проекті — Ф.Ф. Гончаренко. На сцені люди різного віку та соціального положення, але їх об'єднує любов до Батьківщини, до рідної полтавської землі. Виступи лідера громадської організації «Наш Дім — Полтава» О.М. Залужного, ректора ПНПУ імені В.Г. Короленка М.І. Степаненка підводять підсумки — фільм «Змушені воювати» дуже потрібний школярам та студентам. Продовжуються сюрпризи. Автори проекту В.А. Корчуков, В.Д. Шкарін, О. П. Горшечников вручають диски з фільмом учасникам проекту. На обкладинці диску логотип ПНПУ імені В.Г. Короленка, на базі якого створювався цей фільм, логотип історичного факультету, декан якого доктор філософських наук П.А. Кравченко був науковим керівником, а студент К. Донченко активним учасником, газети «Зоря Полтавщини» інформаційного спонсора проекту, громадського об'єднання «Наш Дім — Полтава», за допомогою якого був створений перший тираж фільму.

Заключний сюрприз від Л. Супрунової — пісня «Калинова моя Полтава». Початок заходу з пісні «Дарую пісню на добро» та завершення піснею «Калинова моя Полтава» символічно закликають всіх любити свою державу, рідний край та зберігати мир та спокій.

Талановитий журналіст Г.О. Кудряшов символічною клятвою: «Війні — ні, миру — так» ставить великий знак оклику по закінченню заходу. «Такі заходи край необхідні і ветеранам, і молоді. Для ветеранів це можливість висловитися, передати свій досвід. Молодь отримує живий приклад історії, як люди, що пройшли надлюдські іспити, зберегли собори у своїх душах, як закликав український письменник О. Гончар», — каже автор сценарію та режисер фільму «Змушені воювати» О. П. Горшечников.

Засоби масової інформації міста Полтави привернули значну увагу до проведеного заходу. У новинах телекомпанії «Місто», «РТ», та у восьмивхвилинному сюжеті програми «Ранок» ТРК «Лтави», глядачі могли переглянути сюжети цього заходу. Стаття студентки 5 курсу факультету філології та журналістики ПНПУ Поліни Соколової в газеті «Перша Полтавська»: «У динамічній формі авторам фільму вдалось показати трагізм та тяжкість випробовувань, які лягли на плечі 20-річних юнаків. Це кадри без крові та страждань, але «живі та красномовні». Стаття у газеті «Зоря Полтавщини» відомої полтавської журналістки Лідії Віцені: «Після двадцяти років життя в незалежній Україні навіть тим, хто виріс у ті часи, побачене здавалось театром абсурду. Тож це дуже мудрий творчий прийом авторського колективу, до того ж враження від щойно побаченого підсумував ще й довгий перелік екзотичних країн, де в різні роки змушені були воювати наші солдати — «не щадя своєї крові и самой жизни...». В інтернетному виданні журналу «Коло»: «Автори фільму планують, щоб їх відеоробота потрапила до шкіл, де її будуть використовувати студенти, які проходять практику».

«Захід завершується, але продовжується наш проект. Ми запрошуємо до співпраці усіх небайдужих до історії рідного краю, хто цінує та береже мирне життя країни» — каже О. П. Горшечников.

29 грудня 2011 року вчена рада ПНПУ імені В.Г. Короленка ухвалила клопотання вченої ради історичного факультету про рекомендацію відеоматеріалів «Змушені воювати» до вивчення теми війни в Афганістані 1979-1989 років в школах області на тематичних уроках історії та під час проведення

виховних заходів, уроків мужності, військово-патріотичного виховання школярів та студентства Полтавської області.

Відеоматеріали підготували:

Кравченко П.А. — доктор філософських наук, професор — науковий консультант проекту;

Корчуков В.О. — половник запасу, учасник бойових дій, голова Полтавської спіли ветеранів Афганістану — автор ідеї;

Шкарін В.Д. — полковник запасу, учасник бойових дій, лауреат премії імені С.А. Ковпака — директор проекту;

Горшечников О.П. — капітан запасу, учасник бойових дій, лауреат премії імені Панаса Мирного — автор сценарію та режисер.

О. О. Кашицина